

Пројекат

„Србија и изазови у међународним односима 2020-2021. године”

Руководилац пројекта: др Ивона Лађевац

Предмет истраживања обухвата феномене и процесе у политичкој, безбедносној, правној и економској равни међународних односа који детерминишу положај Републике Србије у светској политици и привреди у 2020. години. Тежиште научноистраживачког подухвата је на проналажењу практично-политичких одговора на непосредне и средњерочне међународне политичке, безбедносне, правне и економске изазове са којима се суочавају домаћи доносиоци спољнополитичких одлука.

Научни циљеви пројекта биће остварени спровођењем научних истраживања у четири сазнајне равни:

- 1) Утврђивање практичне примењивости теоријских приступа, појединих концепата и аналитичких модела из домена научног изучавања међународних односа, међународне безбедности, међународног права и светске економије. У средишту ове равни налазиће се поновно промишљање научне валидности водећих становишта у оквиру актуелне теоријске дебате, те на које начине она могу даље да се развију и примене у одговору на конкретна истраживачка питања која ћемо поставити у оквиру овог пројекта;
- 2) Дескриптивна анализа постојеће структуре и динамике феномена и процеса у политичкој, безбедносној, правној и економској равни међународних односа, са посебним тежиштем на препознавање нових феномена и процеса са потенцијално важном улогом у обликовању глобалних односа у наредном периоду.
- 3) На основу резултата дескриптивне анализе истраживачки тимови настојаће да уоче и научно објасне најкрупније изазове на које Србија мора у наредном периоду да одговори да би остварила спољнополитичке циљеве и заштитила виталне интересе;
- 4) Развијање могућих сценарија за пружање делотворног одговора на старе и нове изазове у политичкој, безбедносној, правној и економској равни међународних односа као основе за осмишљавање конкретних препорука и смерница за успешно спровођење спољне политике Србије у глобалном и регионалном окружењу у наредном средњерочном периоду (2020–2025).

Друштвени циљеви пројекта:

- 1) Синтезом усвојеног и новог научног знања из научних дисциплина међународних односа, међународне безбедности, међународног права, економских наука, политичке географије и дипломатске и војне историје, намера је да се дође до научних резултата који ће послужити као експертска основа за осмишљавање стратегијских и програмских докумената и конкретних дипломатских акција Републике Србије. Због тога је тематски оквир планираних истраживања усаглашен са потребама Министарства спољних послова Републике Србије и других државних органа са спољнополитичким надлежностима.
- 2) Упознавање научне, стручне и шире јавности са оствареним научним резултатима ради ваљаног разумевања текућих дешавања на међународном плану и положаја Србије у светској политици и економији, а све то ради аргументованог образложења могућих смерова вођења спољне политике.

Теоријска и методолошка сложеност спровођења одабраног предмета истраживања у виду феномена и процеса у политичкој, безбедносној, правној и економској равни међународних односа који детерминишу положај Републике Србије у светској политици и привреди у раном 21. веку, определила је на осмишљавање пет потпројеката који се подударају са организационом

структуром научног сектора Института. Потпројекте ће спроводити пет научноистраживачких центара Института:

Центар за суседство и Средоземље

Потпројекат: Актери, односи и феномени у суседству и Средоземљу у 2020. години

Руководилац потпројекта: др Слободан Јанковић

Тематски оквир потпројекта обухвата билатералне и мултилатералне односе између држава на Балкану, Средоземљу и Блиском истоку, посебно односа са земљама региона са којима Србија остварује значајну политичку и економску сарадњу. Тежиште ће бити стављено на одрживост мултилатералних иницијатива у региону, попут „мини Шенгена” и тзв. Квадрилатерале. Континуитет криза на Блиском истоку, у северној и подсахарској Африци остају важни за разумевање спољне политике у ширем окружењу Србије и Балкана.

Центар за евроатлантске студије

Потпројекат: Актери, односи и феномени на евроатлантском подручју у 2020. години

Руководилац потпројекта: др Владимир Трапара

Тематски оквир потпројекта обухвата три групе истраживачких питања: 1) актуелни међународни феномени и изазови од значаја за евроатлантски простор; 2) спољне политике и међусобни односи евроатлантских актера (пре свих САД, ЕУ и њених кључних држава чланица, НАТО, те осталих државних и недржавних актера) и њихови односи са другим релевантним међународним актерима и Србијом; 3) елементи спољне политике Србије који се тичу евроатлантских актера, односа и феномена.

Центар за евроазијске студије

Потпројекат: Актери, односи и феномени у евроазијском простору у 2020. години

Руководилац потпројекта: др Душан Пророковић

Потпројекат ће бити фокусиран на дескрипцију, систематизацију и експликацију изазова и шанси за спољну политику Србије у Евроазији. Тежиште је на азијско-пацифичком ареалу, јер се у том подручју генерише највећи раст глобалне економије и иницирани су важни мултилатерални пројекти. Биће истражени како њихово даље (не)успешно деловање може да утиче на токове светске политике и на актуелно и средњерочно спољнополитичко позиционирање Србије. У билатералној равни, биће научно проучено како даљи развој односа са Русијом, Кином, Индијом и Јапаном као глобалним играчима, те бројним регионалним силама може да погоди спољнополитичке интересе Србије и економске перформансе домаће привреде.

Центар за међународне организације и међународно право

Потпројекат: Србија 2020: изазови у међународном правном и економском поретку

Руководилац потпројекта: др Сања Јелисавац-Трошић

Предмет истраживања потпројекта обухвата најважније феномене и процесе у развоју међународних економских односа, међународног права и међународних организација који утичу на спољнополитичко позиционирање Србије. Приоритетна истраживачка питања биће фокусирана на: 1) могуће правце унапређења глобалне конкурентности економије Србије; 2) могуће правце унапређења економских односа Србије са Европском унијом и међународним економским институцијама; 3) актуелна питања развоја и кодификације савременог међународног права и међународне јуриспруденције; 4) могуће правце унапређења међународноправног положаја Србије (хармонизација са комунитарним правом, међународноправни аспект проблема статуса Косова и Метохије, питања сукцесије СФРЈ).

Центар за студије „Појаса и пута”

Потпројекат: Србија и Иницијатива „Појас и пут” у 2021. години

Руководилац потпројекта: др Катарина Закић

Истраживање у оквиру овог потпројекта биће фокусирано на: 1) глобалне економске, политичке, правне и безбедносне ефекте кинеске Иницијативе „Појаса и пута”; 2) спољнополитичке изазове и користи које за Србију доноси учешће у Иницијативи „Појас и пут”; 3) спољнополитичке изазове и користи које за Србију има сарадња у формату „17+1” (регионални вид Иницијативе „Појаса и пута”); 4) динамику билатералних односа са Кином; 5) могуће правце унапређења политичких и економских прилика у Србији кроз Иницијативу „Појаса и пута”.

Очекивани резултати

Спровођење овог пројекта требало би да пружи допринос на теоријском нивоу кроз:

- 1) Ширење теоријског фондуса и научних знања офеноменима и процесима у политичкој, безбедносној, правној и економској равни међународних односа у раном 21. веку;
- 2) Ширење научног знања о непосредним и средњерочним међународним изазовима остварењу спољнополитичких циљева Републике Србије;

Спровођење овог пројекта требало би да пружи допринос на практично-политичком нивоу кроз:

- 3) Пружање научне основе за ваљано осмишљавање стратегијских и програмских докумената и конкретних дипломатских акција Министарства спољних послова Републике Србије и других државних органа са спољнополитичким надлежностима;
- 4) Стварање основе за информисано одлучивање грађана, јавних службеника и стручњака посредством дисеминације и популаризације стеченог научног знања о текућим дешавањима на међународном плану и о положају Србије у светској политици и економији.